

- המבקשים:**
1. עדאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל
 2. חה"כ אעידה תומא-סולימאן
 3. התנועה למען איכות השלטון בישראל
 4. ד"ר תהילה שוורץ אלטשולר וד"ר גיא לוריא
 5. זזים - קהילה פועלת

נגד

- המשיבים:**
1. הליכוד - תנועה לאומית ליברלית
 2. היועץ המשפטי לממשלה

עיקרי טיעון מוגשים מטעם:

סיעת העבודה הישראלית
באמצעות ב"כ עו"ד עמרי שגב
מרחה' יגאל אלון 53, תל אביב
טל': 03-7283606
פקס': 03-7283616

עיקרי טיעון מטעם סיעת העבודה הישראלית

בהתאם להחלטת כב' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, מתכבדת סיעת העבודה הישראלית (להלן: **סיעת העבודה**) להגיש את עיקרי הטענות מטעמה.

1. בבחירות לכנסת ה-21 שנערכו ביום 9.4.19 התקיימה פעילות מאורגנת של המשיבה 1, מפלגת הליכוד, במסגרתה הוצבו מצלמות שהקליטו **בתיעוד חזותי ובשמע** את המתרחש בקלפיות שונות ברחבי הארץ. המשותף לכל אותן קלפיות הוא שאלה הוצבו ביישובים שונים במגזרי המיעוטים.

2. בעקבות חשיפת המקרה, הוגשו לוועדת הבחירות המרכזית תלונות שונות אשר בעקבותיהן, נתן כב' יושב-ראש ועדת הבחירות את החלטתו כדלקמן:

"המצלמות לא יצלמו ולא ישמרו תיעוד חזותי (וידאו) במהלך שעות ההצבעה, אלא במקרים שיפורטו בפסקה 2 שלהלן [...]"

2. בשעות ההצבעה ניתן יהיה להפעיל תיעוד חזותי (וידאו) באמצעות המצלמות רק במקרה של חשש לפגיעה מהותית בטוהר הבחירות או בסדרן התקין, למשל השמעה של איומים על חברי ועדות הקלפי, הצעות למתן שוחד בחירות או חשש לאלימות במהלך יום הבחירות."

3. לפי פרסומים שונים נודע כי המשיבה 1 מתכוונת להפעיל את מערך תיעוד הקלפיות כשם שעשתה בבחירות הכלליות הקודמות וביתר שאת. מכאן הבקשה שבכותרת.

4. כבר ייאמר כי ככלל, סיעת העבודה אינה מתנגדת לתיעוד אתרי ההצבעה, אולם תיעוד זה צריך להתבצע במגבלות אלה:

- א. הצבת המצלמות צריכה להתבצע על ידי ועדת הבחירות המרכזית.
- ב. המצלמות ייפרשו בכל אתרי ההצבעה בארץ ללא כל אפיון אתני, גאוגרפי או אחר.
- ג. לא ניתן יהיה לגשת לחומרים שהוקלטו אלא באמצעות אישור שניתן על ידי ועדת הבחירות המרכזית במקרים בהם עלה חשש לטוהר הבחירות.
- ד. לא ניתן יהיה לפרסם את תיעוד חזותי או קולי אלא באישור יושב-ראש ועדת הבחירות.
- ה. כל תיעוד שלא בהתאם לכללים אלה יחשב הפרעה למהלך התקין של הבחירות בהתאם לסעיף 119(א) לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], תשכ"ט-1969 (להלן: **חוק הבחירות**).

הצבת המצלמות צריכה להתבצע על ידי ועדת הבחירות המרכזית

5. חוק הבחירות ודינים אחרים קובעים הוראות שונות שמטרתן שמירה על טוהר הבחירות. חלוקת הקלפיות בין הסיעות השונות של הכנסת היוצאת, הרכבי ועדות הבחירות האזוריות והרכב הוועדה המרכזית - כל אלה נעשים על מנת ליצור פיקוח על התנהלות הליך הבחירות.
6. בנוסף, ליושב-ראש הוועדה המרכזית כמו גם לוועדה עצמה סמכויות נרחבות לשם שמירה על טוהר הבחירות. יוצא מכל אלה כי החובות המוטלות על האזרח הן מוגבלות ביותר ועיקרן חובתו של האזרח שלא להצביע יותר מפעם אחת, לא לחשוף את הצבעתו וכו'.
7. כל עוד הצבת הקלפיות נעשית על ידי גורמים פרטיים או מפלגות, ללא אסדרה ברורה של הנושא, עולה חשש כבד כי הדבר יניא מצביעים פוטנציאליים מלהגיע לקלפי.
8. סיעת העבודה אף סבורה כי מאגר המוחזק על ידי גורם פרטי, ובו תיעוד חזותי וקולי של המצביעים בבחירות לכנסת עולה כדי **פגיעה בפרטיות לפי סעיף 2 לחוק הגנת הפרטיות**, תשמ"א-1981 (להלן: **חוק הגנת הפרטיות**) שכן יש בתיעוד זה משום חשש להטרדתו של המצביע, להשפלתו או לביזויו (לא כל שכן, מדובר במצביע המשתייך לאוכלוסייה מסוימת).
9. בהקשר זה יצוין כי הרשות להגנת הפרטיות במשרד המשפטים רואה בחומר שנאסף במצלמות מעקב "מאגר מידע" בהתאם לחוק הגנת הפרטיות. זאת, בשים לב לכך שמצלמות אלה מוצבות במרחב ציבורי. בדיקה שנעשתה מעלה כי מפלגת הליכוד לא פעלה כדי לרשום את מאגר המידע כחוק אצל רשם מאגרי המידע ומשכך יש לראות בתיעוד זה - עבירה על חוק הגנת הפרטיות.

10. בעידן הנוכחי, בו ניתן לשייך בנקל את פניו של אדם למאגרי מידע נוספים על בסיס מידע ביומטרי הנגיש לכולי עלמא (לדוגמא: באמצעות רשתות חברתיות) יש לראות במאגר שנאסף במרחב הציבורי ובו פניהם של רבבות אנשים משום מאגר מידע. כך אף סבורה הרשות להגנת הפרטיות.¹

11. יודגש כי בהתאם לסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות:

"מאגר מידע" - אוסף נתוני מידע, המוחזק באמצעי מגנטי או אופטי והמיועד לעיבוד ממוחשב, למעט -

(1) אוסף לשימוש אישי שאינו למטרות עסק; או

(2) אוסף הכולל רק שם, מען ודרכי התקשרות, שכשלעצמו אינו יוצר איפיון שיש בו פגיעה בפרטיות לגבי בני האדם ששמותיהם כלולים בו, ובלבד שלבעל האוסף או לתאגיד בשליטתו אין אוסף נוסף;

"מידע" - נתונים על אישיותו של אדם, מעמדו האישי, צנעת אישיותו, מצב בריאותו, מצבו הכלכלי, הכשרתו המקצועית, דעותיו ואמונותו;

פרישת המצלמות תיעשה בכל אתרי ההצבעה בארץ ללא כל אפיון אתני, גאוגרפי או אחר

12. אפליה סטטיסטית הנובעת מכך שהאדם או הגורם המפלה מודע לשוני בין קבוצות אוכלוסייה מסוימות ומשכך מפלה - באופן פסול - בין אותם קבוצות, אסורה על פי הדין במדינת ישראל. בתי המשפט בישראל נדרשו לא אחת לקבוע כי הפליה על רקע השתייכות אתנית היא אסורה וכי נדרשים טעמים כבדי משקל על מנת לסטות מהם ואף זאת - באופן מידתי.

13. עיקר המחלוקות בשאלת האפליה הסטטיסטית נוגעת למקרים בהם עולה חשש כבד - שאינו ניתן לריפוי בדרך אחרת - לשמירה על ביטחון המדינה או ביטחונם של אזרחים. אפילו אם נקבל גישה זו, הרי שאין לקבל בשום אופן מצב בו מוצבות מצלמות ביישובים של מגזר ספציפי באוכלוסייה וזאת במנותק מהשאלה הסטטיסטית (שלא הוכחה) של ההקפדה על טוהר הבחירות במגזר כזה או אחר (ראו לדוגמא: בש"א 6763/06 **כיאט נ' רשות שדות התעופה** (2006); המדינה וערביי ישראל: המאבק לשוויון במסגרת מדינה יהודית דמוקרטית ומיוסרת" (לזכר השופט חיים כהן ע"ה), **קרית המשפט ג' (תשס"ג)**, (107).

הגישה לחומרים שיתועדו ופרסומם כפופה לאישורה של הוועדה המרכזית

14. על מנת להבטיח את תקינות הליך הבחירות ובכדי לשמור על פרטיותם של המצביעים, יש לוודא כי אכסון המידע מופרד מהמכשיר שדרכו יתבצע התיעוד (בדומה למצלמות במעגל

¹ מצלמות מעקב - הדין החל ואופן השימוש, הרשות להגנת הפרטיות (3.11.2010); מצלמות אבטחה ומעקב - שאלות ותשובות, הרשות להגנת הפרטיות (08.07.2018)

סגור). ההתקן בו יאוכסן המידע המתועד יישמר במשרדי הוועדה המרכזית וגישה אליו תיעשה לאחר אישור.

15. באופן זה יידע כל מצביע כי תמונתו לא תופץ על ידי גורמים שאינם מורשים וכי ניתן יהיה לצפות בהליך ההצבעה בקלפי רק במקרים חריגים בהם עולה חשש לטוהר הבחירות. כך גם תישמר פרטיותם של אזרחי ישראל שכן - נכון להיום - רשימת המצביעים הסופית אינה מפורסמת.

16. יודגש כי באמצעות הידיעה כי ניתן לפרסם ולתעד את מהלך הבחירות ניתן יהיה להפעיל לחץ פסול על אדם להצביע או להימנע מהצבעה. אף ניתן יהיה לאשש או לשלול הצבעה לרשימה מסוימת מקום בו מספר המצביעים לאותה רשימה קטן ביותר וכך להגביר אף יותר את הלחץ הפסול שמופעל על האזרח.

17. לגישת סיעת העבודה, **עצם החשש** מפרסומם של חומרים אלה, או החשש שמא גורמים מסוימים במפלגות מסוימות אשר יש להם אינטרס לוודא שפלוני הגיע או לא הגיע לקלפי עולה כדי הפרעה לבחירות כאמור בחוק הבחירות או אף **הפרעה לבחירות בהתאם לסעיף 197 לחוק העונשין, תשל"ז-1977**

סיכום

18. מכל הטעמים שהוזכרו, מתבקש כב' יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית להורות לנציגי הסיעות ולמזכירי ועדות הקלפי שלא לאפשר הצבת אמצעי תיעוד כלשהם בקלפיות. לחילופין, ככל שהזמן מאפשר זאת, מתבקש כב' היושב-ראש לאשר הצבתם של אמצעי תיעוד, בכפוף למגבלות בסעיף 4 שלעיל.

19. בנוסף, מתבקש כב' היושב-ראש להורות למשיבה 1 להשמיד את תיעוד ההצבעה בקלפיות בבחירות לכנסת ה-21 ולהימנע מהפצתן ופרסומן. זאת, בהתאם להוראות חוק הגנת הפרטיות והנחיית הרשות להגנת הפרטיות.

עמרי שגב, עו"ד

מ"מ ב"כ סיעת העבודה הישראלית

היועץ המשפטי - מפלגת העבודה הישראלית